

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 26 maart 2025
ZAAKNUMMER 1723628
BEHANDELD DOOR Remko den Besten
TELEFOON (035) 629 2844
UW KENMERK
BIJLAGEN
BETREFT Collegebrief Informatie Netcongestie 2025

Geachte raadsleden,

In deze collegebrief informeren we u over de laatste stand van zaken rondom netcongestie en geven een beeld van de reeds opgepakte maatregelen in Hilversum, regionaal, provinciaal en landelijk.

Aanleiding

In de [collegebrief](#) van 29 november 2023 informeerden we u over het onderwerp netcongestie. In deze brief informeren wij u nader over de voortgang en ontwikkelingen op het gebied van netcongestie.

In november 2023 deed Tennet een vooraankondiging netcongestie en startte het onderzoek congestiemanagement. Vanaf dat moment is netcongestie afgekondigd lopende het onderzoek. Op 17 december 2024 heeft Tennet het eindrapport gepubliceerd. In deze brief volgen de conclusies en consequenties voor Hilversum. [Lees het gehele eindrapport of bekijk het webinar voor alle details.](#)

Netcongestie is filevorming op het elektriciteitsnet, veroorzaakt door de snelle toename van het stroomgebruik. Netcongestie doet zich met name voor in het hoogspanningsdeel van het elektriciteitsnet wat wordt beheerd door Tennet. Liander is verantwoordelijk voor het midden en laagspanningsnet, denk aan het plaatsen van elektriciteitshuisjes en het aansluiten van woningen en bedrijven.

Door netcongestie komen bedrijven en organisaties die een nieuwe of verzwaring van een bestaande grootverbruikaansluiting (> 3 x 80 Ampère) aanvragen voor de levering van elektriciteit op een wachtlijst te staan. Dit beperkt hen niet alleen in hun groei, maar ook in het realiseren van duurzame ambities zoals het verwarmen met warmtepompen of het elektrificeren van hun wagenpark. Dit geldt voornamelijk niet voor de teruglevering van stroom van bijvoorbeeld zonnedaken.

Resultaten congestiemanagementonderzoek

Conclusie uit het onderzoek is dat er onvoldoende grootverbruikers in Noord-Holland mogelijkheden zien om hun elektriciteitsverbruik naar buiten de spits te verplaatsen en de netbeheerders geen technische maatregelen kunnen treffen om het net de komende periode te ontlasten. Daarmee blijft netcongestie afgekondigd voor bijna geheel provincie Noord-Holland en zo ook voor de regio Gooi en Vechtstreek en

Hilversum. De komende tien jaar blijven wachtlijsten bestaan voor grootverbruikers van elektriciteit, zoals bedrijven, supermarkten en scholen.

Effect op kleinverbruikers

Voor kleinverbruikers met een aansluiting tot 3x80 Ampère (zoals particulieren, kleine bedrijven en woningbouw) heeft dit vooralsnog geen gevolgen. Ook laadpalen kunnen nog steeds worden aangesloten. Wel zien we dat de stroomnetten in de wijk op lokaal niveau soms knellen. Dit leidt al tot langere wachttijden voor levering van kleinverbruikersaansluitingen of soms tot het uitschakelen van zonnepanelen op piekmomenten, onder andere veroorzaakt doordat er te weinig elektriciteitshuisjes in de buurten staan en het bijplaatsen ervan menskracht en tijd kost.

Monitor transportcapaciteit

Begin juni 2024 heeft Liander samen met Netbeheer Nederland de [capaciteitskaart afdeling elektriciteitsnet](#) gepubliceerd. Daarmee is er voor het eerst een actueel overzicht van de aanwezige en benodigde transportcapaciteit voor bedrijven en organisaties die plannen maken waarbij een grootverbruikersaansluiting nodig is. In de vier zogenaamde voedingsgebieden waar Hilversum onder valt, gaat het nu om 24 bedrijven en organisaties die op de wachtlijst staan. Welke bedrijven dit zijn mag Liander niet vrijgeven vanwege de privacywetgeving.

Maatregelen

Aangezien netcongestie al meer dan een jaar speelt, wordt al een tijd hard gewerkt aan maatregelen ter uitbreiding van het stroomnet, maar ook door inzet op het besparen op het elektriciteitsgebruik en het reduceren van piekmomenten. Denk hierbij aan het toepassen van netbewuste woningbouw, het slim laden van elektrische voertuigen en het door de netbeheerders mogelijk verplichten van bedrijven om hun 'flexibel vermogen' aan te bieden.

- **Uitbreiding van het middenspanningsnetwerk door plaatsing extra trafostations**

Liander plaatst trafostations (middenspanning) in samenwerking met de gemeente. Voor 2040 komen er ruim 300 trafostations bij in de buurten in Hilversum. Dit betekent grofweg een verdubbeling van het huidige aantal. Dat doen we op twee manieren:

- *De Buurtaanpak Plaatsing Trafostations Liander*
U bent over de uitbreiding van trafostations eerder via een [collegebrief informatie netcongestie](#) geïnformeerd. In mei 2024 is de buurtaanpak als eerste in de Hilversumse Meent uitgerold. In voorjaar 2025 wordt hier gestart met de plaatsing van 12 trafostations. Ook in de buurten Zeeheldenkwartier, Astronomische buurt en Villaparken zijn we bezig met de voorbereiding en zullen we naar verwachting dit voorjaar deze buurten informeren over de locatie van te plaatsen trafostations. In de loop van het eerst kwartaal 2025 moet de planning van de andere buurten duidelijk worden.
- *Adhoc plaatsingen van trafostations*
Daar waar het stroomnet nu al te veel knelt worden op adhoc basis trafostations geplaatst. Dit zijn noodzakelijke plaatsingen om er lokaal voor te zorgen dat het stroomnet stabiel blijft werken en te kunnen voorzien in bijvoorbeeld bij te plaatsen laadpalen of verzwaringen van huisaansluitingen.

Het bijplaatsen van trafostations verloopt gestaag, maar we redden het niet met enkel locaties op openbare gronden. De medewerking van bedrijven, bewoners, VvE's, scholen en

woningcorporaties om ook op particuliere gronden te kunnen plaatsen, is noodzaak.

- **Uitbreiding van het hoogspanningsnet met door uitbreiding onderstations**

In samenwerking met de provincie, de regio Gooi en Vechtstreek, Tennet en Liander werken we aan projecten ter uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk. Zo is het nieuwe onderstation Crailo gerealiseerd en wordt bekeken wat nodig is voor de uitbreiding van bestaande onderstations. Ook wordt nabij Hilversum een nieuw onderstation gebouwd wat in 2035 klaar moet zijn, zodat de toename in elektrificering van het energiesysteem gefaciliteerd kan worden en het stroomnet stabiel blijft. Zodra hier meer informatie over is, wordt u nader geïnformeerd.

- **Realiseren van een toekomstbestendig energiesysteem op bedrijventerreinen**

Bedrijven en organisaties die zich willen vestigen of willen uitbreiden en een grootverbruikaansluiting daarbij nodig hebben, krijgen deze nu niet geleverd. Zij zullen creatief aan de slag moeten met het ontwerpen van een slim energiesysteem. Denk daarbij aan slimme energiemanagementsystemen, de inzet van batterijen en ook slimme samenwerking met bedrijven in de buurt.

De nieuwe energiewet is per 10 december 2024 door de 1e kamer aangenomen. Deze heeft o.a. als doel de energietransitie te versnellen. Belangrijk onderwerp hierin is het mogelijk maken van energiegemeenschappen, waaronder ook energiehub's op bedrijventerreinen. Hiermee kan een groep bedrijven gezamenlijk lokaal energie uitwisselen en het energiegebruik, opslag en opwek met elkaar afstemmen en slim inrichten.

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) zal hiervoor nog wel regels moeten opstellen en netbeheerders zijn bezig om hiervoor groepscontracten mogelijk te maken.

Vanuit de gemeente Hilversum faciliteren we hierin middels de bedrijventerreinen aanpak, zoals bij bedrijventerrein Zuidwest waarbij vanuit de Greendeal Bedrijventerreinen Zuidwest, de coöperatie Toekomst Bestendig Hilversum is opgericht om onder andere samen te werken aan een toekomstbestendig energiesysteem. Hier worden clusters van bedrijven gevormd die samen energie gaan opwekken en gebruiken. Ook werken we hierin samen met de provincie, het rijk en de regio Gooi en Vechtstreek middels subsidies en kennisopbouw en uitwisseling.

- **Ontwerp toekomstig energiesysteem**

Om netcongestie het hoofd te kunnen gaan bieden is het belangrijk om alle lokale ontwikkelingen te bekijken die invloed hebben op het Hilversumse energiesysteem. Denk hierbij aan duurzame opwek, woningbouw, gebiedsontwikkelingen, mobiliteit en verduurzaming van de gebouwde omgeving. Daarom brengen we het energiesysteem integraal en per buurt in beeld. We trekken hierbij nauw op met Liander en omliggende gemeenten. Daarbij kijken we wat de huidige en de toekomstige energieopwek, opslag en gebruik is voor zowel stroom, warmte als koude. Dit geeft inzicht in mogelijke scenario's voor de energietransitie met als doel uiteindelijk in 2050 fossielvrij te zijn. Met dit beeld van het Hilversums energiesysteem kunnen de stroomnet uitbreidingen beter gepland, geprioriteerd en lokaal geprogrammeerd worden en zo ook de bijbehorende uitbreidingen van de boven- en ondergrondse energie infrastructuur. Het bodemenergieplan, waar dit jaar aan gewerkt wordt, is hier een concrete uitwerking van. Ander voorbeeld is de buurtaanpak samen met Liander waarin we steeds slimmer en efficiënter de ruim 300 trafostations in de Hilversumse buurten aan het plaatsen zijn.

Provinciale en landelijke ontwikkelingen

- De provinciale website “[Hulp bij netcongestie? | Energieregio Noord-Holland](#)” helpt bedrijven en organisaties met informatie over netcongestie en doet suggesties voor maatregelen die bedrijven en organisaties kunnen nemen.
- De ACM heeft afgelopen periode een hele reeks maatregelen genomen om netcongestie aan te pakken, onder andere door invoer van verschillende tarieven waarmee gebruik van energie in de piekuren wordt verminderd. Zie hierbij een door de ACM gepubliceerd overzicht: [Overzicht en inzicht congestiemaatregelen ACM | ACM.nl](#)
Hieronder lichten we er nog ééntje uit waar veel vragen over werden gesteld door scholen, namelijk het maatschappelijk prioriteren.
- [ACM - Maatschappelijk prioriteren](#) is ingegaan per oktober 2024. De wachtlijst met aanvragen voor nieuwe of uitbreiding van bestaande grootverbruikersaansluitingen wordt geprioriteerd op basis van drie categorieën. Binnen een categorie geldt alsnog first come first served (FCFS). De categorieën zijn Congestie-verzachters (vb. batterij exploitanten), Veiligheidsfuncties (vb. politie, acute zorg) en Basisbehoeften (vb. drinkwaterbedrijven, scholen, warmtenetten). Partijen in het prioriteringskader krijgen niet automatisch voorrang. De bewijslast ligt bij de initiatiefnemer, de beoordeling bij de netbeheerder. Gemeenten en provincies hebben hierbij geen rol. Voorrang biedt daarbij geen garantie op de gevraagde transportcapaciteit, die mogelijk maar mondjesmaat beschikbaar komt.
- De salderingsregeling voor zonnepanelen verdwijnt in 2027. Dit vermindert in de basis netcongestie, want er zal minder snel veel zonne-energie opgewekt worden wat terug geleverd wordt aan het stroomnet. Echter is er in Hilversum geen netcongestie op de teruglevering van energie.

Zoals u in deze collegebrief kunt lezen is de aanpak van netcongestie, landelijk en lokaal, volop in ontwikkeling. Zodra hier aanleiding voor is, zullen wij u wederom informeren.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top